



Преподобни Исак Циријски
О гордости
Искушења непријатеља Божијих који су горди

Искушења, каква по Божијем допуштењу долазе на бестидне људе који су у мислима својим надмени пред благошћу Божијом и својом је гордошћу ражалашћују су следећа: очигледна демонска искушења, која превазилазе границу душевних снага; одузимање силе мудрости коју људи поседују; жарко осећање блудне мисли у себи, која им долази по Божијем допуштењу ради смиривања њихове охолости; лака раздражљивост, жеља да се све постави по својој вољи, за препирањем речима, осуђивање, презир срца (срце које све презире и запоставља); потпуна заблуделост ума, хула на име Божије, лудачке,

достојне смеха, или боље речено суза, мисли; и то што их људи запостављају, што њихова част постаје ништавна, и што им се, јавно и тајно, на разне начине, наноси срамота и поруга од демона; жеља да опште са светом и да му се обраћају, да непрестано говоре и неразумно празнослове, да увек за себе траже нешто ново, а такође и лажна пророштва и обећања која у многоме превазилазе снаге. И то су душевна искушења.

Телесним искушењима припадају: болести од којих човек увек болује, замршени, тешко разрешиви догађаји, свакодневни сусрети са рђавим и безбожним људима; или пак човек пада у руке насилника или његово срце изненада и без икаквог разлога осећа страх, или често трпи страшне, за тело погубне падове са стена, са високих места или нечега сличног; или, најзад, осећа оскудицу у ономе што помаже срцу Божанском силом и надањем вере; краће речено, све што је немогуће и што превазилази снаге сустиже и њих саме и оне који су им блиски. Све то, што смо изнели и набројали,

спада у искушења гордости.
Она се зачињу у човеку онда када он почне самоме себи, у сопственим очима, изгледати мудар. Њему се све ове недаће дешавају сразмерно томе колико је таквих гордих помисли усвојио. Према томе, по врсти својих искушења закључи о путевима истанчаности свога ума. Ако увидиш да су нека од ових искушења повезана са раније наведеним искушењима, знај да, колико их имаш, толико је у тебе продрла гордост.

Послушај још и о другом начину (тј. о начину да се изведе закључак о искушењима): свака таква околност и свака патња, ако није праћена трпљењем, служи двоструком мучењу, јер трпељивост у човеку одвраћа несрећу, док је малодушност мајка мучења. Трпљење је мајка утехе и нека сила која се обично рађа из широкогрудости. Човеку је тешко да у својим патњама открије ту силу без Божанског дара који се задобија непрекидном молитвом и проливањем суза.
Када је Богу угодно да човека изложи већим патњама, допушта му

да падне у руке малодушности. Она у човеку рађа силу унија која га обузима, у коме он \ осећа потиштеност душе и то је укус геене; овде се на човека наводи дух бесомучности, из кога проистиче хиљаду искушења: збуњеност, раздражљивост, хула, жаљење на судбину, изопачене помисли, пресељавање из једне земље у другу и сл. Ако се запиташ шта је узрок свему томе, рећи ћу ти: твоја лењост, јер се ниси потрудио да се од тога исцелиш. Постоји један лек за све то и само уз његову помоћ човек у својој души брзо налази утеху. Какав је то лек? Смиреноумље срца. Без њега нико не може порушити преграду (снагу) ових зала: ускоро ће открити да су га надвладале несреће.

Немој се гневити на мене зато што ти говорим истину. Ти ниси тражио смиреноумље свом својом душом. Али, ако хоћеш, ступи у његову област и видећеш да ће те оно ослободити од твога зла, јер ти се по мери смиреноумља даје трпљење у несрећама, а по мери трпљења олакшава се терет твојих патњи и добијаш утеху; по мери утехе

увећава се твоја љубав према Богу, а по мери љубави, увећава се и твоја радост у Духу Светом. Милосрдни Отац наш када благоизволи да Својим истинским синовима олакша искушење, Он их не лишава тог искушења него им у искушењима даје трпљење. Сва ова блага они примају руком трпљења свога ради усавршавања својих душа. Нека и нас, по благодати Својој, удостоји Христос Бог да у захвалности срца претрпимо свако зло из љубави према Њему! Амин.